

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Keski-Suomen hyvinvointialue

Talouden sopeuttamisen toimenpideohjelma

Liite arviointiryhmän loppuraporttiin

8.5.2026

Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen

(1 000 €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
TOIMINTATUOTOT	200 209	187 428	187 341	170 072	171 541	180 604	182 187	186 838
<i>Toimintakulut, perusskenaario</i>	1 426 020	1 483 788	1 475 082	1 436 976	1 488 386	1 473 723	1 470 624	1 465 417
<i>Talouden sopeutustarve</i>					61 290	43 000	43 000	23 618
TOIMINTAKULUT	1 426 020	1 483 788	1 475 082	1 436 976	1 427 096	1 430 723	1 427 624	1 441 799
<i>Toimintakulujen muutos edellisestä vuodesta %</i>	-	4,1 %	-0,6 %	-2,6 %	-0,7 %	0,3 %	-0,2 %	1,0 %
TOIMINTAKATE	-1 225 811	-1 296 360	-1 287 742	-1 266 904	-1 255 555	-1 250 120	-1 245 436	-1 254 961
Valtion rahoitus	1 158 863	1 192 187	1 271 292	1 310 331	1 322 208	1 353 211	1 381 562	1 410 993
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 487	-6 745	-8 123	-11 500	-11 500	-11 120	-11 140	-11 150
VUOSIKATE	-74 435	-110 919	-24 572	31 927	55 153	91 972	124 986	144 882
Poistot ja arvonalentumiset	39 062	30 813	28 242	27 877	25 347	26 951	30 098	30 605
TILIKAUDEN TULOS	-113 497	-141 731	-52 814	4 051	29 807	65 021	94 888	114 277
KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ KERTYMÄ	-113 497	-255 228	-308 042	-303 991	-274 185	-209 164	-114 276	1

Nettokäyttökustannukset	1 272 360	1 333 918	1 324 106	1 306 280	1 292 402	1 288 190	1 286 674	1 296 717
Nettokustannusten kehitys, muutos edellisestä vuodesta %		4,8 %	-0,7 %	-1,3 %	-1,1 %	-0,3 %	-0,1 %	0,8 %

Konsernipalvelut

TOIMINTAKATE (ulkoinen) 1000€	TA2026	TA2027	TA2028	TA2029	TA2030
Strateginen johtaminen ja järjestäminen	-9 788	-9 682	-9 686	-9 623	-9 716
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-1,1 %	0,0 %	-0,7 %	1,0 %
Johtamisen tukipalvelut *	-182 683	-186 974	-186 481	-184 816	-186 150
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		2,3 %	-0,3 %	-0,9 %	0,7 %
Palvelutuotannon tukipalvelut	-91 742	-90 808	-90 919	-90 380	-91 304
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-1,0 %	0,1 %	-0,6 %	1,0 %
Konsernipalvelut yhteensä	-284 213	-287 464	-287 086	-284 819	-287 170
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		1,1 %	-0,1 %	-0,8 %	0,8 %

*Vuoden 2026 talousarviossa hyvinvointialueitasoiset yhteiset (kertaluonteiset) henkilöstömenojen säästötoimet sisältyvät konsernipalvelujen toimialan, johtamisen tukipalvelujen vastuualueen toimintakatteeseen.

Pelastustoimi

TOIMINTAKATE (ulkoinen) 1000€	TA2026	TA2027	TA2028	TA2029	TA2030
Keski-Suomen pelastuslaitos yhteiset	-159	-158	-157	-157	-159
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-0,5 %	-0,4 %	-0,4 %	1,2 %
Riskienhallinta Pela	-974	-969	-965	-961	-973
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-0,6 %	-0,4 %	-0,4 %	1,2 %
Pelastustoiminta	-23 934	-23 755	-23 621	-23 489	-23 739
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-0,8 %	-0,6 %	-0,6 %	1,1 %
Pelastustoimi yhteensä	-25 068	-24 881	-24 743	-24 607	-24 870
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-0,7 %	-0,6 %	-0,5 %	1,1 %

Sosiaali- ja terveystaloudet

TOIMINTAKATE (ulkoinen) 1000€	TA2026	TA2027	TA2028	TA2029	TA2030
Sosiaali- ja terveystaloudet, yhteiset	-1 457	-1 449	-1 441	-1 438	-1 448
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-0,6 %	-0,5 %	-0,3 %	0,7 %
Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveystaloudet ja aikuisten sosiaalipalvelut	-159 489	-155 778	-152 733	-149 071	-147 412
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-2,3 %	-2,0 %	-2,4 %	-1,1 %
Ikäntyneiden ja vammaisten palvelut	-322 964	-319 069	-319 116	-320 893	-325 466
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-1,2 %	0,0 %	0,6 %	1,4 %
Terveystalouden palvelut	-473 713	-466 913	-464 999	-464 608	-468 595
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-1,4 %	-0,4 %	-0,1 %	0,9 %
Sosiaali- ja terveystaloudet yhteensä	-957 623	-943 209	-938 290	-936 009	-942 921
<i>Muutos edellisestä vuodesta</i>		-1,5 %	-2,0 %	-0,2 %	0,7 %

Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen

Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä

Ikääntyneiden palvelut	Säästövaikutus, miljoonaa euroa	Säästövaikutus, miljoonaa euroa				
	(kumulatiivinen 2026-2030)	2026	2027	2028	2029	2030
PS 2.2 Tuemme ikääntyneiden toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua silloin, kun arjen sujuvuus tai hyvinvointi on uhattuna.						
PS 1.2 Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa.						
Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyuden muutos niin, että on enintään maan keskitasoa vuoden 2027 loppuun mennessä	47,8	3,9	7,5	10,0	12,6	13,8
Keino 1: Palvelujen myöntämiskriteerien muutokset						
Keino 2: Painopisteen siirto ympärivuorokautisesta asumisesta yhteisölliseen asumiseen						
Keino 3: Päätökset myöntämiskriteereiden (ja RAI-indikaattorien) mukaisesti						
Keino 4: Palveluverkon 2. vaiheen toimeenpano						
PS 2.1 Mahdollistamme osaltamme, että vähintään 93,5%:a 75 vuotta täyttäneistä voi asua turvallisesti omassa kodissaan.						
Ikääntyneiden kotihoidon peittävyuden muutos niin, että on enintään maan keskitasoa 2027 loppuun mennessä	18,8	0,4	2,5	5,0	5,2	5,7
Keino 1: Palvelujen myöntämiskriteerien muutokset						
Keino 2: Päätökset myöntämiskriteereiden (ja RAI-indikaattorien) mukaisesti						
PS 2.3 Lisäämme digitaalisten palveluiden ja teknologian käyttöä ikääntyneiden palveluissa.						
Digitaalisten palveluiden ensisijaisuus	10,6		2,6	2,6	2,6	2,8
Keino 1: Kotiin annettava palvelu tuotetaan digipalveluna aina kun sen on mahdollista, kustannusvaikuttavaa ja tarkoituksenmukaista asiakkaan näkökulmasta (lisäksi ympärivuorokautisen hoivan digi)						
Keino 2: Etäpäivätoimintaa lisätään						
PS 1 Palvelutuotanto perustuu lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin, joissa talous ja toiminta sovitetaan yhteen kustannusvaikuttavasti ja palvelutarpeisiin vastaavasti						
Palveluiden rajaaminen, määräraha-perusteisuus	19,0	3,7	3,8	3,8	3,8	4,0
Keino 1: Palvelujen myöntämisperusteiden muutokset (omaishoito ja ikääntyneiden päivätoiminta)						
Keino 2: Toimintaprosessien muutokset: RAI-arviointien hyödyntäminen, toimintatautot ja päivätoiminnan tuotantotavan muutokset						
Keino 3: Ennaltaehkäisevän tuen kokonaisuuden arviointi ja toiminnan tehostaminen						
Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkökustannusten alentaminen niin, että on enintään maan keskitasoa	25,9	0,0	3,0	5,0	8,6	9,4
Keino 1: Varmistetaan, että resursointi toteutuu mitoituksen mukaisena						
Keino 2: Palveluverkko 2 toimenpiteet						
Ikääntyneiden kotihoidon tehostaminen ja vaikuttavuuden parantaminen	13,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,8
Keino 1: Välittömän työajan osuuden lisääminen oman tuotannon tehostamiseksi						
Keino 2: Monituottajamallin vahvistaminen						
Vaikutus yhteensä	135,1	10,5	21,9	28,9	35,3	38,5
<i>Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>			11,4	7,0	6,4	3,2

Vammaisten palvelut	Säästövaikutus, miljoonaa euroa	Säästövaikutus, miljoonaa euroa				
	(kumulatiivinen 2026-2030)	2026	2027	2028	2029	2030
PS 1.3 Varmistamme, että vammaiset asiakkaamme saavat oikea-aikaiset ja heidän palvelutarvettaan vastaavat palvelut kustannusvaikuttavimmalla tavalla.						
PS 1.1 Kohdennamme palveluiden saatavuutta tarkemmin, niin että se vastaa maan keskimääräistä tasoa.						
Vammaisten ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyden muutos niin, että on enintään maan keskitasoa vuoden 2028 loppuun mennessä	7,2		0,8	1,4	2,4	2,6
Keino 1: Palvelujen myöntämiskriteerien muutokset						
Keino 2: Päätökset myöntämiskriteereiden (ja RAI-indikaattorien) mukaisesti						
Keino 3: Yhteisöllisen asumisen kehittäminen, liikkuvat palvelut ja kotiin tukemisen tiimit						
Vammaisten henkilökohtaisen avun peittävyden muutos niin, että on enintään maan keskitasoa	7,7	0,3	1,1	1,5	1,9	2,9
Keino 1: Palvelujen myöntämiskriteerien muutokset						
Keino 2: Päätökset myöntämiskriteereiden mukaisesti						
PS 1.2 Riittäväällä omalla palvelutuotannolla vähennämme riippuvuutta ostopalveluista taloudellisuus sekä valmius ja varautuminen huomioiden.						
Vammaisten ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkökustannusten alentaminen niin, että on enintään maan keskitasoa	11,7	0,3	1,7	2,5	3,5	3,8
Keino 1: Oman tuotannon lisääminen silloin, kun se on taloudellisesti kannattavaa verrattuna ostopalveluun						
Keino 2: Pienistä yksiköistä siirtymä suurempiin taloudellisesti kannattavampiin yksiköihin, yhteistilat ikääntyneiden sosiaalihuoltolain mukaisen asumisen kanssa						
Vammaisten laitospalvelun yksikkökustannusten alentaminen niin, että on enintään maan keskitasoa	4,3		0,4	0,8	1,3	1,8
Keino 1: Oman tuotannon lisääminen laitospalvelussa						
PS 2.1 Edistämme vammaisten henkilöiden pääsyä peruspalveluihin. Mikäli ne eivät ole asiakkaan palvelutarpeeseen riittäviä, järjestämme vammaispalveluita.						
Palvelujen myöntäminen ensisijaisen lainsäädännön perusteella	9,0	0,3	1,1	1,8	2,7	3,1
Keino 1: Liikkumisen tuen palveluiden myöntäminen peruspalveluista, kuljetuspalveluiden järjestäminen sosiaalihuoltolain mukaisena vammaispalvelulain sijaan						
Keino 2: Asiakasohjauksen kehittäminen, yhteinen asiakasohjaus eri lainsäädännön piirissä myönnettäviin palveluihin						
Keino 3: Peruspalvelujen toimivuuden ja palveluiden kattavuuden varmistaminen, integraatio ja toimivat palvelupolut, monialaisten palvelujen ohjausryhmän toiminta						
Keino 4: Kehitysvammaisten asiakkaiden lääkityksen tarve ja sen muutosten tekeminen oman hyvinvointialueen terveyspalveluissa						
Keino 5: Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen perusopetuslain mukaisesti						
PS 2.2 Asiakkaiden yhdenvertaisuutta alueella suhteessa palvelun tasoon edistetään toimintatapoja yhtenäistämällä ja tiimityötä uudistamalla.						
Muut toimenpiteet	14,2	1,1	1,9	3,0	3,9	4,3
Keino 1: Vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten myöntäminen osin joukkoliikennettä hyödyntämällä						
Keino 2: Vammaisten päivätoiminnan kehittäminen, mm. omaa tuotantoa tehostamalla ja henkilöstörakennetta keventämällä						
Keino 3: Vammaissosiaalityön tiimimallin käyttöönotto						
Keino 4: Työosuusrahojen kohdentamisen tarkennukset						
Keino 5: Avoterveydenhuollon vaativan tuen erityispalveluiden toimintayksikön palveluiden kehittäminen ja tiivis yhteistyö vammaispalveluiden kanssa						
Keino 6: YTA-yhteistyö kehitysvammalain mukaisen tahdosta riippumattoman erityishuollon järjestämisessä						
Keino 7: Muu YTA-yhteistyön lisääminen sosiaalihuollossa, esim. hankinnoissa, palvelujen järjestämisessä ja vaativan sosiaalihuollon asiantuntijakonsultoinnissa						
Vaikutus yhteensä	54,1	2,0	7,0	11,0	15,6	18,5
<i>Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>			5,0	4,0	4,6	2,9
Ikääntyneiden ja vammaisten palvelut yhteensä	189,3	12,5	29,0	39,9	50,9	57,0
<i>Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>			16,5	10,9	11,0	6,1

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut	Säästövaikutus, miljoonaa euroa	Säästövaikutus, miljoonaa euroa				
	(kumulatiivinen 2026-2030)	2026	2027	2028	2029	2030
PS 1.3 Hyödynnämme varhaisen tuen malleja vaikuttavasti (perhetyö, perhekeskus, varhaisen tuen vahvistaminen henkilöstöressurssin siirroilla)						
PS 2.1 Turvaamme lapsille, nuorille ja perheille heidän tarvitsemansa avun ajoissa ilman viivettä.						
Lastensuojelun laitospalvelujen peittävyden muutos niin, että on enintään maan keskitasoa vuoden 2029 loppuun mennessä	42,4	0,3	4,5	9,0	13,5	15,0
Keino 1: Painopisteen siirto laitospalvelusta avohoidon tukitoimiin						
Keino 2: Varhaisen tuen ja kotiin vietävien palveluihin resurssien siirtäminen lastensuojelusta ja alueellisen perhekeskustoiminnan monipuolistaminen						
Keino 3: Perhehoidon osuuden lisääminen						
Lasten ja nuorten terveydenhuollon palveluiden kustannusten vähentäminen	0,1	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Keino 1: Neuvolapalveluiden toimintamallin ja toimipisteiden muutokset						
Keino 2: Psykiatrian, perustason mielenterveys- ja päihdepalvelujen ja lastensuojelun yhteisasiakkuuksien ja nuorten tuen ja hoidon palvelupolun selkiyttäminen						
Ei lakisääteisten palveluiden rajaaminen	2,25	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Keino 1: Palvelujen myöntämisperusteiden muutokset						
PS 1.4 Kehitämme henkilöstön kustannustietoisuutta, jotta asiakkaat ohjautuvat oikea-aikaisesti tarpeitaan vastaaviin ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisiin palveluihin.						
PS 2.2 Tuemme asiakkaita ja perheitä selkeällä ja saavutettavalla palvelupolulla						
Sujuvat palvelupolut	23,6	2,1	4,5	5,3	6,1	5,6
Keino 1: Varmistetaan yleislainsäädännön mukaiset ja lakisääteiset palvelut ennen raskaampien erityislakipalveluiden käyttöönottamista						
Keino 2: Yhteiset asiakkaaksi tulon väylät ja asiakassegmentointi						
Keino 3: YTA-yhteistyö vaativan tason laitoshoidossa						
Keino 4: Sosiaalityön virtaviivaistaminen ja osaamisen / työnkuvien kehittäminen, yhdenmetyt työn käyttö tarkoituksenmukaisissa kokonaisuuksissa						
Keino 5: Työpanoksen vähentäminen 5 % vuosittain sosiaalihuollollisissa palveluissa (siltä osin kun ei toteudu edellä kuvatuissa toimenpiteissä) ja osin terveydenhuollon palvelussa						
PS 1.1. Kohdennamme resurssit vaikuttavimpiin toimintamalleihin lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.						
PS 2.3 Mahdollistamme sujuvan asioinnin lapsille, nuorille ja perheille digitaalisissa, liikkuvissa ja etäpalveluissa.						
Palvelutarjonnan keventäminen kaikissa sosiaalihuollon asiakasryhmissä	34,1	5,65	6,8	6,8	6,7	8,3
Keino 1: Alueella yhtenäiset palveluiden myöntämisperusteet						
Keino 2: Alueella yhtenevät toimintamallit						
Keino 3: Varmistetaan yleislainsäädännön mukaiset ja lakisääteiset palvelut ennen raskaampien erityislakipalveluiden käyttöönottamista						
Keino 4: Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käytön laajentaminen sekä asiakastyössä että ammattilaisten välisessä yhteistyössä						
Keino 5: Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalihuoltolain mukaisen asumispalvelurakenteen keventäminen						
Oman palvelutuotannon lisääminen	5,8	0,95	1,1	1,1	1,1	1,4
Keino 1: Omien lastensuojeluyksiköiden lisääminen						
Keino 2: Ostopalvelujen ja palvelusetelin käytön vähentäminen						
Keino 3: Asumispalvelujen palvelurakenteen muutokset ostopalveluista omaksi toiminnaksi						
Oman palvelutuotannon tehostaminen	0,51	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Keino 1: Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tuottavuuden parantaminen						
Keino 2: Työpanoksen käytön tehostaminen, suoran asiakastyön tehostaminen / lisääminen ja esim. asiakasmäärätavoitteet						
Keino 3: Palveluiden integraation varmistaminen, yhteisten asiakkaiden palvelutarpeen arviointi ja asiakkuuksien nivelvaiheet						
Muut toimenpiteet						
Keino 1: Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuun poistuminen						
Keino 2: Muu YTA-yhteistyön lisääminen sosiaalihuollossa, esim. hankinnoissa, palvelujen järjestämisessä ja vaativan sosiaalihuollon asiantuntijakonsultoinnissa						
Vaikutus yhteensä	108,8	9,6	17	22,8	28,0	30,9
<i>Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>			7,9	5,3	5,3	2,8

Terveydenhuollon palvelut

	Säästövaikutus, miljoonaa euroa	Säästövaikutus, miljoonaa euroa				
	(kumulatiivinen 2026-2030)	2026	2027	2028	2029	2030
Avoterveydenhuollon vastaanottojen yksikkökustannusten alentaminen niin, että ovat enintään maan keskitasoa Keino 1: Palveluverkon 2. vaiheen toimeenpano Keino 2: Etäpalveluiden ensisijaisuuden ja käyttäjävolyymin kasvattaminen, digitaalisten palveluiden laajentaminen Keino 3: Avoterveydenhuollon resursointi, henkilöstömenojen vähentäminen Keino 4: Tilojen käytön ja toimintojen tiivistäminen Keino 5: Suun terveydenhuollon toiminnan tehostaminen	78,0	6,8	10,7	16,8	21,0	22,6
Perustason vuodeosastohoidon kustannusten alentaminen niin, että ovat enintään maan keskitasoa Keino 1: Palveluverkon 2. vaiheen toimeenpano Keino 2: Alueellisen osastotoiminnan resurssien käytön optimointi Keino 3: Sairaansijojen määrän tarkastelu	39,0	5,0	7,2	8,7	8,7	9,4
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset takaisin maan keskitasoa alemmaksi Keino 1: Mitoitukset ja työpanoksen käytön optimointi Keino 2: Erikoissairaanhoidon palvelutuotannossa keskussairaala- ja luovutaan sellaisista esh tehtävistä, jotka ovat harvinaisia ja / tai edellyttävät erityisiä tiloja, laitteita ja o Toimenpidepainotteisen ja erityisen kalliin erikoissairaanhoidon palveluvalikoiman (leikkaustoiminta, invasiivinen kardiologia, interventio-radiologia, onkologia jne.) auditointi yliopistollisen keskussairaalan ka vuoden 2026 loppuun mennessä ja muutosten toteuttaminen auditoinnin johtopäätösten perusteella vuoden 2029 loppuun mennessä. Keino 3: Yhteistyö ja työnjako Itä-Suomen ytan muiden alueiden kanssa Keino 4: Sellaisista kustannusvastoista irtautuminen, jotka eivät kuulu lakisääteisiin tehtäviin Keino 5: Diagnostiikkapalveluiden arviointi ja optimointi (patologia, kuvantaminen jne.)	64,0	2,6	9,8	13,0	18,1	20,5
TA2026 muuttaminen: Erikoissairaanhoidon kohdennetaan suunniteltua enemmän sopeutustoimia niin, että sopeutustoimet ovat tasapainossa perustason palveluihin kohdistuvien säästöjen kanssa. Keino 1: Endoskopiakeskuksen perustaminen Keino 2: Geriatrisen keskuksen esh pth integraatio Keino 3: Patologian toiminnan tehostamissuunnitelman mukaiset toimet	5,8	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16
Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välisten päällekkäisyyksien purkaminen ja sujuvat hoitoketjut esh, pth ja sos Keino 1: Päällekkäisten diagnostisten tutkimusten tunnistaminen ja protokollan sopiminen Keino 2: Asiakkaille lisättävien digitaalisten palveluiden lisääminen Keino 3: Sähköisten konsultaatioiden lisääminen ammattilaisten välisessä yhteistyössä Keino 4: Digitaalisesti toteutetun yhteistyön lisääminen sote-toiminnoissa	45,7	3,8	5,8	7,5	13,3	15,2
Muut toimenpiteet Keino 1: Palveluiden uudistaminen kaikissa terveydenhuollon palveluissa Keino 2: Ensihoidon toimintamallin kehittäminen Keino 3: Johtamisjärjestelmän uudistaminen Keino 4: Toimintatuottojen lisäys Keino 5: Hoitotarvikejakelu Keino 6: Henkilöstökulut	56,9	1,4	10,2	13,7	14,6	16,9
Vaikutus yhteensä	289,3	20,78	44,9	60,9	77,0	85,8
<i>Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>			24,1	16,0	16,0	8,8

Pelastustoimen palvelut

Pelastustoimen kustannukset **enintään** maan keskitasoa

Keino 1: Henkilöstöresurssin kohdentaminen

Keino 2: Paloasemaverkon optimointi, palvelujen ja toimintatapojen uudistaminen

Keino 3: Hankinnat ja hankintayhteistyö

Keino 4: YTA-yhteistyö

Keino 5: Sopimushenkilökunnan (sivutoimiset) optimaalinen käyttö

Keino 6: Digitalisaation hyödyntäminen

Vaikutus yhteensä

Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus

	Säästövaikutus, miljoonaa euroa	Säästövaikutus, miljoonaa euroa				
	(kumulatiivinen 2026-2030)	2026	2027	2028	2029	2030
	11	0,5	1,5	2,4	3,2	3,7
Vaikutus yhteensä	11	0,5	1,5	2,4	3,2	3,7
<i>Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>			1,0	0,9	0,8	0,5

Konsernipalvelut

Palvelutuotannon tukipalvelujen toimintamallien tehostaminen

Keino 1: Ruokapalveluja tuottavien inhouse-yhtiöiden palveluiden uudelleenjärjestely

Keino 2: Tukipalvelujen toimintamallien yhtenäistäminen ja tehostaminen

Keino 3: Tukipalvelujen toimipisteverkoston tiivistäminen

Tilojen käytön optimointi

Keino 1: Palveluverkkopäätösten toimeenpano

Keino 2: Vuokratkustannusten alentaminen muuta tilankäyttöä tehostamalla (pilotoidaan seuranta, %-tavoite käyttöasteelle siltä osin kuin mahdollista seurata)

Hyvinvointialuetasoiset henkilöstömenoihin vaikuttamisen toimenpiteet

Keino 1: Hyvinvointialuetasoiset henkilöstömenoihin vaikuttavat toimenpiteet ja henkilöstöetuuksien rajoitukset

Keino 2: Sairauspoissaolopäivien vähentyminen / työkyvyttömyyden kustannuksiin sekä työkyvyttömyysriskiin vaikuttaminen

Muut hallinnollisten tukipalvelujen tuki prosessien kehittämiseen ja hallinnon prosessien tehokkuus

Keino 1: Yhden asiakastietojärjestelmän käyttöönotto

Keino 2: Hankintapalvelujen kehittäminen, hankintojen ja sopimusten optimointi ja uudistaminen

Keino 3: Raportointi- ja analytiikkapalvelujen kehittäminen

Keino 4: Tekoälyn ja digitalisaation hyödyntäminen prosessien keventämiseksi

Keino 5: Keskitetyn työvuorosuunnittelun ja resurssien optimoinnin kehittäminen

TKKI-toiminnan arviointi ja mukauttaminen sote-järjestämislain 32 §:n mukaiseksi

Keino 1: Yksilötason tutkimustyön rahoittaminen täysimääräisesti ulkoisella rahoituksella (ohjeistus)

Keino 2: Tutkimushoitajatehtävät ulkoisella rahoituksella (ohjeistus)

Keino 3: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen (toimintatuottojen kasvattaminen / rahoituspohjan laajentaminen)

Keino 4: Yhteisprofessuurien hyötyjen arviointi

Keino 5: Koulutusyhteistyösopimusten uudelleenarviointi 2027 loppuun mennessä yliopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa

Keino 6: Kliinisen opetuksen edellyttämän resurssin kustannusten kattaminen täysimääräisesti muulla kuin perusrahoituksella

Keino 7: Tieteellisen tutkimuksen laiteinfrastruktuurin hinnoittelumalli

Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus

	Säästövaikutus, miljoonaa euroa	Säästövaikutus, miljoonaa euroa				
	(kumulatiivinen 2026-2030)	2026	2027	2028	2029	2030
	35	0,6	4,4	7,5	10,6	11,9
	58	7,5	11,8	12,3	12,8	13,3
	7	7,2				
	82	1,0	11,7	17,9	24,0	27,6
	1		0,2	0,2	0,4	0,4
Vaikutus yhteensä	183	16,3	28,0	37,9	47,8	53,2
<i>Uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>			11,8	9,8	9,9	5,4

	Säästövaikutus, miljoonaa euroa (kumulatiivinen 2026-2030)	Säästövaikutus, miljoonaa euroa				
		2026	2027	2028	2029	2030
Toimenpiteet yhteensä	782	59,6	120,9	163,9	206,9	230,5
<i>josta uusi vaikutus vrt. edellisvuoden vaikutus</i>		<i>59,6</i>	<i>61,3</i>	<i>43,0</i>	<i>43,0</i>	<i>23,6</i>